

Гибко Ілля
здобувач вищої освіти спеціальності «Менеджмент»
Науковий керівник: **Чикуркова А.Д.**,
доктор економічних наук, професор, завідувачка факультету менеджменту,
публічного управління та адміністрування

РОЛЬ АКЦІОНЕРНОГО СЕКТОРУ У ФОРМУВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КРАЇНИ

Вітчизняна економіка характеризується ринковою трансформацією, яка пов'язана з перетвореннями основоположних засад суспільного життя, зокрема вичерпанням екстенсивних факторів економічного зростання, соціально-економічною неефективністю та тощо. Трансформація ринкової економіки супроводжується багатьма процесами, серед яких запровадження інноваційно-інвестиційної стратегії, зміна ролі та функцій держави, глобалізація та інше. Аналіз стану сучасного інвестиційного ринку України надав змогу визначити, що рівень активності на інвестиційному ринку України як і раніше залишає бажати кращого, але й разом з тим, не можна стверджувати, що рух на ньому є відсутнім. Останнє підтверджується наступними тенденціями:

- спостерігається активне зростання інвестицій у таких галузях як металургія і оброблення металу, хімічному виробництві, у сфері торгівлі транспортними засобами та їх ремонту, виробництві коксу та продуктів нафтопереробки;

- спостерігається прискорення темпів нарощування інвестицій у перспективних галузях: легкій промисловості, виробництві деревини та виробів із деревини, сільському господарстві;

- позначається процес впливу інвестиційних ресурсів з інноваційно-орієнтованих галузей промисловості, наприклад, машинобудуванні;

- відбувається зменшення обсягів приросту прямих іноземних інвестицій, погіршення структури іноземних капіталовкладень.

Як вже зазначалось, трансформація соціально-економічних форм суспільного розвитку супроводжується різними процесами, що формують специфічне середовище як на макро- так і мікрорівні. З огляду на це, визначимо сутність основних понять, що характеризують деякі чинники ринкового середовища, які впливають на формування та використання інвестиційних ресурсів акціонерних товариств. Йдеться про інвестиційний клімат держави, інвестиційну привабливість та глобалізацію.

Дуже часто учені-економісти ототожнюють термін «інвестиційна привабливість» з терміном «інвестиційний клімат», який за сутністю є більш ширший. З метою порівняння, вважається доцільним розгляд цього поняття. Так, під інвестиційним кліматом розуміють сукупність політичних, соціальних та економічних чинників, які бере до уваги чужоземний інвестор, приймаючи рішення про здійснення інвестицій [1, с. 213]. Основною характеристикою інвестиційного клімату є інвестиційні ризики (тобто непередбачувані фінансові втрати капіталу і доходів). Дане визначення частково вказує на фактори, що формують інвестиційний клімат: економічні, інвестиційний потенціал, фінансово-кредитний потенціал, політичні й правові фактори, природно-ресурсний потенціал, фактори ринкового середовища, організаційно-управлінські фактори, науково-технічний та інноваційний потенціал, кадровий потенціал та соціальні фактори, інфраструктурний потенціал.

Під інвестиційною привабливістю в економічній літературі розуміють сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях. Більш конкретизовано інвестиційна привабливість складається із узагальнених переваг і недоліків інвестування окремих об'єктів або напрямів з позиції конкретного інвестора. Фахівці визначають інвестиційну привабливість окремих галузей економіки, окремих регіонів, окремих реальних проектів, окремих фінансових (фондових) інструментів інвестування [2, с. 358].

Досліджуючи фактори середовища, які впливають на інвестиційний клімат держави, не потрібно забувати і про умови глобалізації з її недоліками і

перевагами, що описуються у різних наукових джерелах [1, с. 28]. Існує багато тлумачень терміну “глобалізація”, одне із яких звучить так: “Глобалізація – це процес перерозподілу економічних і політичних функцій між державою, ТНК і міжнародними організаціями” [1, с. 5-9]. Розвиток міжнародних мереж транспорту і зв’язку, прискорення міграції капіталів, грошей та людей надає можливість найбільшим (глобальним) компаніям уникнути державного та демократичного контролю. Деякі країни створюють для ТНК найбільш сприятливі умови, ніж іншим підприємствам. Саме ТНК дуже часто бувають за своєю організаційно-правовою формою у вигляді акціонерного товариства чи мати інші корпоративні ознаки. Отже, глобалізація є одним із позитивних впливових чинників розвитку інвестиційної діяльності акціонерного сектору в Україні, а приєднання України до Європейської Спільноти (ЄС) та входження її у Світову організацію торгівлі (СОТ) пов’язано з проведенням внутрішніх реформ в Україні, одним із головних завдань яких повинно бути поліпшення інвестиційного клімату.

Однією із характеристик інвестиційної привабливості є сприятливе портфельне інвестування, до передумов якого відносять достатню активність фондових бірж і позабіржового сектору, наявність досконалої інфраструктури тендерів (стан інвестиційного ринку); достатній рівень інвестиційної активності комерційних банків і фінансових компаній (стан фінансово-кредитної системи): наявність альтернативних форм власності, господарських товариств, особливо публічних акціонерних товариств (інвестиційна активність населення); достатній розвиток і раціональна структура виробничого потенціалу, інвестиційна активність суб’єктів підприємницької діяльності та інше [4,5].

Вивчення світового досвіду показує, що в економіці розвинених країн акціонерний капітал посідає доволі скромне місце в сумарних капіталовкладеннях. За даними, що характеризують фінансування валових інвестицій за рахунок акціонерного капіталу частка емісії акцій Великої Британії складає 20,9 %, Швеції – 20,1 %, Франції – 12,4 %, Італії – 9,0 %, США – 7,4 %, Південної Кореї – 5,5 %, Німеччини – 5,1 %, Канади – 4,8 %, Японії 0,7

[3, с. 19]. На сучасний момент ситуація значно змінилася і в останні роки економісти відзначають поживлення у фінансуванні валових інвестицій акціонерними товариствами різних країн. До того ж фахівці зазначають, що внаслідок застосування та розвитку акціонерної форми розвинуті країни зберігають високу продуктивність та ефективність суспільного виробництва, високий життєвий рівень населення та стабільність політичної системи., на долю яких у більшості країн припадає 98-99 % загальної кількості підприємств, другий – зосередженням великих концернів, компаній і корпорацій, загальне число яких складає всього 1-8 % від загальної кількості підприємств. Але саме на них припадає переважна частина економічної потужності [3, с. 186].

Список використаних джерел

1. Осецький В.Л. Інвестиції та інновації: проблеми теорії і практики: [монографія]. К.: ІАЕ УААН, 2013. 412 с.
2. Черваньов Д.М., Нейкова Л.І. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України [Текст]: монографія. К.: «Знання», КОО, 2009. 514 с.
3. Прокопчук Л.М., Чикуркова А.Д., Ногачевський О.Ф. Формування і розвиток системи корпоративного управління в акціонерних товариствах: теорія, методика і практика: Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. 173 с.
4. Чикуркова А.Д. Стратегії розвитку малих підприємницьких структур в Хмельницькій області. Економічний дискурс. 2016. №4. С. 74-81.
5. Чикуркова А.Д. Тенденції розвитку малих підприємницьких структур в Хмельницькій області. Сталий розвиток економіки. 2012. №4(14). С. 102-108.